

661.

**Obwieszczenie
Ministra Przemysłu i Handlu**

z dnia 28 czerwca 1928 r.

**w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu dekretu
o miarach z dnia 8 lutego 1919 r.**

Na podstawie art. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o zmianie dekretu o miarach z dnia 8 lutego 1919 r. (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 308) ogłaszam jednolity tekst dekretu o miarach z dnia 8 lutego 1919 r. (Dz. P. P. Nr. 15, poz. 211) z uwzględnieniem zmian wprowadzonych do niego przez rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 308) i obowiązujących od dnia 19 września 1928 r.

Minister Przemysłu i Handlu: *E. Kwiatkowski*

Załącznik do obw. Ministra
Przem. i Handlu z dnia 28 czerwca
1928 r. (poz. 661).

DEKRET O MIARACH

z dnia 8 lutego 1919 r.

Art. 1.

Legalnymi jednostkami miar w Państwie Polskim są jednostki, określone w art. 2 — 7 dekretu niniejszego, oraz te jednostki wtórne wielokrotne i podwielokrotne jednostek podstawowych, określonych w tychże artykułach, które będą uznane za legalne przez Ministra Przemysłu i Handlu.

Art. 2.

Podstawową jednostką długości jest metr.

Art. 3.

Podstawowymi jednostkami powierzchni są: metr kwadratowy i ar.

Jednostkami powierzchni są także powierzchnie zawarte w kwadratach, których boki są równe którejkolwiek z legalnych jednostek długości.

Art. 4.

Podstawowymi jednostkami objętości są: metr sześcienny, albo kubiczny i litr.

Art. 5.

Podstawową jednostką kątów płaskich jest kąt prosty.

Art. 6.

Podstawową jednostką masy jest kilogram.

Art. 7.

Jednostką temperatury (różnic temperatury) jest różnica temperatury, odpowiadająca jednemu stopniowi normalnej skali termometrycznej czyli stopień temperatury.

Art. 8.

W obrocie publicznym, jak również we wszystkich aktach i czynnościach urzędowych oraz we wszelkich umowach rządowych, gdy zachodzi potrzeba wyrażenia miary, należy ją wyrażać w legalnych jednostkach miar.

Art. 9.

Wzorcem miary jest ciało fizyczne, którego pewna właściwość pod względem wielkości przedstawia tę miarę z określoną dokładnością. Przyrzędem mierniczym jest każdy mechanizm, służący do pośredniego lub bezpośredniego dokonywania pomiarów.

Wzorce miar i przyrządy miernicze stanowią narzędzia miernicze.

Art. 10.

Uchybieniem wzorca miary jest wartość bezwzględna różnicy między jego wielkością i wielkością odpowiadającego mu wzorca normalnego, z którym według przepisów winien być porównany przy legalizowaniu. Uchybieniem przyrządu jest wartość bezwzględna różnicy między znaną rzeczywistą miarą wzorców normalnych, zapomocą których winien on być sprawdzony przy legalizowaniu, a tą miarą, którą według wskazań przyrządu należałoby owym wzorcom normalnym przypisać, lub wartość bezwzględna różnicy między wskazaniami przyrządu, a wskazaniami przyrządu normalnego, z którym według przepisów winien on być porównany przy legalizowaniu.

Art. 11.

Narzędzia miernicze są legalne, jeżeli, bez względu na swoje uchybienia, odpowiadają pozatem przepisom o warunkach legalizowania, wydanym na podstawie niniejszego dekretu przez Dyrektora Głównego Urzędu Miar, — są rzetelne, jeżeli ich uchybienia nie przekraczają granic uchybień obiegowych, ustanawianych przez Ministra Przemysłu i Handlu dla narzędzi mierniczych, znajdujących się w obrocie publicznym.

Art. 12.

Legalizacja narzędzi mierniczych polega na przepisowem sprawdzeniu ich i ocechowaniu przez władzę legalizacji narzędzi mierniczych. W obrocie publicznym legalizacja jest ważna w ciągu okresu przepisanego przez Dyrektora Głównego Urzędu Miar, po upływie którego uważa się ją za niebyłą.

Art. 13.

Przy wszelkiego rodzaju czynnościach urzędowych winny być używane dla wykonywania pomiarów narzędzia miernicze, odpowiadające obowiązującym przepisom i sprawdzone w Głównym Urzędzie Miar lub urzędach podwładnych.

Art. 14.

W obrocie publicznym do mierzenia długości, powierzchni, objętości i masy (w mowie potocznej zwanej wagą), o ile przez to będzie, lub być może, ustanawiana wartość rzeczy lub świadczeń, mogą być wyłącznie stosowane i przechowywane narzędzia miernicze legalizowane, legalne i rzetelne.

Art. 15.

Minister Przemysłu i Handlu upoważniony jest do rozciągnięcia działania art. 14 na wszelkie narzędzia miernicze, używane w obrocie publicznym i służące do obliczania wartości dostarczanych materji lub energii, lub używane do oceny pracy, bądź też mające znaczenie dla bezpieczeństwa publicznego, jako i na wszelkie narzędzia miernicze wynajmowane zawodowo lub oddawane do użytku publicznego za opłatą.

Art. 16.

W czynnościach, dla których prawo niniejsze przewiduje obowiązkowe używanie narzędzi mierniczych legalizowanych, narzędzia te używane być mają właściwie, t. j. tylko w tych warunkach i okolicznościach, dla odmierzania takiego rodzaju wielkości, materji lub energii i takich ilości, dla których zostały one dopuszczone przez Dyrektora Głównego Urzędu Miar do obrotu publicznego, podlegającego przymusowi legalizowania.

Art. 17.

Minister Przemysłu i Handlu władny jest, dla poszczególnych gałęzi, jako też określonych rodzajów towarów, przeznaczonych do obrotu publicznego, a szczególnie do obrotu zagranicznego, dozwalać w drodze wyjątku stosowanie takich narzędzi mierniczych, które nie opierają się na miarach, wyszczególnionych w artykułach 1 — 7 i nie są legalizowane według krajowych przepisów.

Art. 18.

Minister Przemysłu i Handlu władny jest wprowadzić w stosunku do poszczególnych rodzajów narzędzi mierniczych obowiązek legalizacji nowych (nowowyrabianych), naprawianych lub sprowadzanych z zagranicy narzędzi mierniczych przed przeznaczeniem ich do sprzedaży lub oddaniem do użytku.

Art. 19.

Sprawami, dotyczącymi miar i narzędzi mierniczych, zawiaduje Główny Urząd Miar w Warsza-

wie, na czele którego stoi Dyrektor Głównego Urzędu Miar.

Dyrektor Głównego Urzędu Miar podlega bezpośrednio Ministrowi Przemysłu i Handlu.

Statut Głównego Urzędu Miar i urzędów podwładnych wydaje Minister Przemysłu i Handlu.

Art. 20.

Jeżeli władze legalizacji narzędzi mierniczych zarządzają publiczne zbiórki legalizacyjne poza siedzibami stałych urzędów miar w celu następczej legalizacji (art. 12) narzędzi mierniczych, to zarządy gminne obowiązane są:

1) ogłosić o czasie i miejscu, w których ma się odbyć zbiórka legalizacyjna dla danej gminy,

2) dostarczyć dla czynności urzędowych bezpłatnie odpowiednie pomieszczenia,

3) pobierać na żądanie właściwej władzy legalizacji narzędzi mierniczych wszelkie opłaty należne urzędowi miar od uczestników zbiórki legalizacyjnej z tytułu zbiórki, i przekazywać tej władzy pobrane kwoty za potrąceniem 3% od nich tytułem wynagrodzenia za czynności inkasowania,

4) okazywać wszelką pomoc i współdziałanie urzędnikom legalizacyjnym przy pełnieniu przez nich czynności na terytorjum gminy.

Obowiązki, ciążące na gminach w myśl powyższych przepisów, powinny być spełniane również przez obszary dworskie.

Art. 21.

Wyrób, naprawa i sprzedaż narzędzi mierniczych podlegają koncesjonowaniu według zasad, ustalonych rozporządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu.

Minister Przemysłu i Handlu określi sposób sprawowania nadzoru przez władze legalizacji narzędzi mierniczych nad wyrobem, naprawą i sprzedażą narzędzi mierniczych.

Minister Przemysłu i Handlu określi też szczegółową właściwość władz legalizacji narzędzi mierniczych, powołanych do udzielania koncesyj i sprawowania nadzoru.

Art. 22.

Policja państwowa oraz organa zarządów gmin miejskich obowiązane są do bezpośredniego nadzoru nad tem, aby w obrocie publicznym używano jednostek miar i narzędzi mierniczych zgodnie z postanowieniami niniejszego dekretu i przepisów, wydanych na jego podstawie, oraz aby sprzedaż narzędzi mierniczych odbywała się zgodnie z postanowieniami zawartymi w art. art. 18 i 21 niniejszego dekretu.

Nadzór ten nie odnosi się do urzędów i instytucji państwowych.

W wypadkach, kiedy władze legalizacji narzędzi mierniczych same dokonywują rewizyj, władze policyjne obowiązane są udzielać im asysty policyjnej.

Osoby, upoważnione do wykonywania wyżej wymienionego nadzoru, są uprawnione do wchodze-

nia do pomieszczeń, w których odbywa się lub w których domniemywać się można odbywania obrotu publicznego.

Nadzór nad wykonywaniem przepisów o miarach i narzędziach mierniczych przez urzędy i instytucje państwowe należy do właściwych władz legalizacji narzędzi mierniczych.

Art. 23.

Kto:

1) w obrocie publicznym wyraża miary w nielegalnych jednostkach miar (art. 8),

2) w warunkach i okolicznościach, przewidzianych w art. 14 niniejszego dekretu, stosuje lub przechowuje narzędzia miernicze nielegalizowane, nielegalne lub nierzetelne,

3) w czynnościach, dla których niniejsze prawo przewiduje obowiązkowe używanie narzędzi mierniczych legalizowanych, używa tych narzędzi niewłaściwie (art. 16) i

4) narusza postanowienia art. 21 oraz przepisy, wydane na podstawie art. 18 i 21 niniejszego dekretu, będzie karany — o ile dany czyn nie ulega karze surowszej — grzywną do 1000 zł. i aresztem do 6 tygodni lub jedną z tych kar.

Art. 24.

Obok kary, orzeczonej na mocy art. 23, należy orzec uniezdatnienie do użytku lub konfiskatę na rzecz Skarbu Państwa (służby legalizacji narzędzi mierniczych) narzędzi mierniczych, nieodpowiadających przepisom, bez względu na to, czy stanowią własność skazanego, czy też osoby trzeciej. Można też orzec zniszczenie tych narzędzi mierniczych.

Jeżeli wdrożenie dochodzenia przeciwko pewnej osobie lub jej ukaranie jest niewykonalne, lub też jeśli obwinionego uniewinniono, można orzec uniezdatnienie do użytku, konfiskatę lub zniszczenie narzędzi mierniczych, nie odpowiadających przepisom.

Art. 25.

Do wymierzania kary grzywny do wysokości 300 zł. za wykroczenia, przewidziane w art. 23 niniejszego dekretu, są uprawnieni kierownicy miejscowych urzędów miar. Niezależnie od prawa wymierzania powyższej kary kierownikom miejscowych urzędów miar przysługuje prawo orzeczenia przewidzianych w art. 24 uniezdatnienia do użytku, konfiskaty lub zniszczenia narzędzi mierniczych.

Kary grzywny, orzeczone przez kierownika miejscowego urzędu miar, wykonywa właściwa władza powiatowa administracji ogólnej.

W wypadku niemożności ściągnięcia grzywny, wymierzonej prawomocnie przez kierownika miejscowego urzędu miar, powiatowa władza administracji ogólnej orzeka karę zastępczego aresztu według swobodnego uznania, jednak nie ponad tydzień.

Jeżeli kierownik miejscowego urzędu miar uzna za konieczne zastosowanie wyższej kary grzywny lub kary aresztu (art. 23), natenczas skierowuje sprawę do właściwego sądu powiatowego (pokoju).

Art. 26.

Skazany orzeczeniem karnem kierownika miejscowego urzędu miar może w ciągu siedmiu dni od daty doręczenia orzeczenia wnieść na ręce kierownika urzędu miar żądanie przekazania sprawy właściwemu sądowi okręgowemu, który rozstrzyga prawnomocnie przy odpowiednim zastosowaniu przepisów postępowania, obowiązujących go w pierwszej instancji. Na wniosek prokuratora będzie zarządzone postępowanie uproszczone; wyrok sędziego nie ulega zaskarżeniu.

W postępowaniu sądowym orzeczenie kierownika miejscowego urzędu miar zastępuje prawomocny akt oskarżenia (wniosek w postępowaniu uproszczonym). Przed wyznaczeniem rozprawy przewodniczący (sędzia) może zarządzić przesłuchanie przez właściwy sąd powiatowy (pokoju) oskarżonego, świadków i biegłych; świadków i biegłych można przesłuchać pod przysięgą. Sąd postanawia według swego uznania, których świadków i biegłych przesłucha na rozprawie pod przysięgą lub bez zaprzysiężenia, a których zeznania będą odczytane; wolno odczytywać zapiski dochodzenia i inne części akt administracyjnych.

Żądanie przekazania sprawy sądowi nie wstrzymuje ścigania grzywny.

Postanowienia niniejszego artykułu mają odpowiednie zastosowanie do orzeczenia, przewidzianego w art. 25 ust. 3.

Art. 27.

W sprawach o przekroczenia, przewidziane w art. 23, o ile rozstrzyga je sąd powiatowy (pokoju), prawo popierania oskarżenia przed sądem, obok innych organów państwowych, służy przedstawicielowi urzędu miar.

Art. 28.

Wysokość opłat za legalizację narzędzi mierniczych określa Minister Przemysłu i Handlu; wysokość opłat za inne czynności urzędów miar ustala Dyrektor Głównego Urzędu Miar.

Wszelkie należności, przypadające urzędom miar za ich czynności, podlegają ściąganiu w drodze egzekucji administracyjnej.

Art. 29.

Dyrektor Głównego Urzędu Miar wydaje Dziennik Urzędowy Głównego Urzędu Miar, w którym ogłasza się przepisy, wydawane na podstawie niniejszego dekretu.

Art. 30.

Minister Przemysłu i Handlu wyda przepisy dotyczące określenia i dalszego tymczasowego używa-

nia móg nowopolskich, kwart, funtów i łutów na ziemiach b. zaboru rosyjskiego.

Art. 31.

Wykonanie dekretu niniejszego porucza się Ministrom: Przemysłu i Handlu, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, każdemu we właściwym zakresie działania.